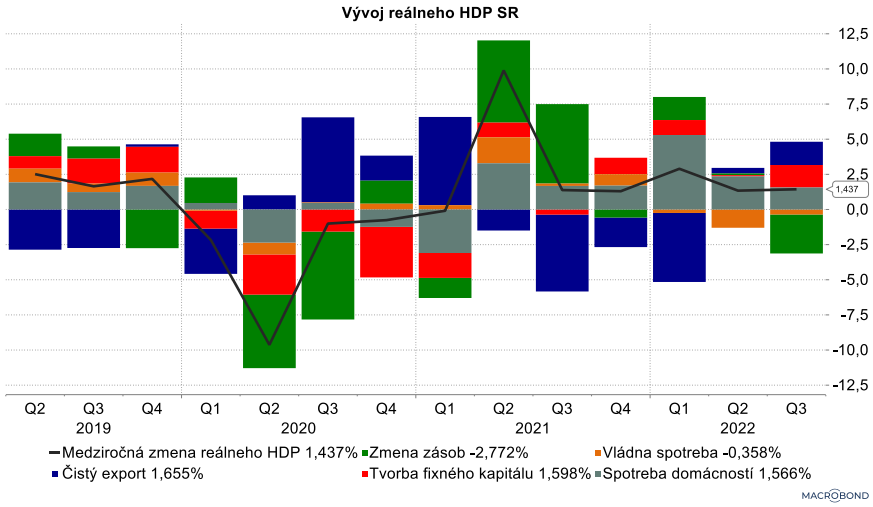
BENCONT WEEKLY REPORT

ROČNÍK 2022| ČÍSLO 49

V tomto čísle:

→ *Britský realitný trh spomaľuje*

→ *Maloobchodné tržby v Euro-zóne klesajú*

→ *Maďarsku sa zastropovanie cien nevyplatilo*

→ *Štatistická ročenka SR*

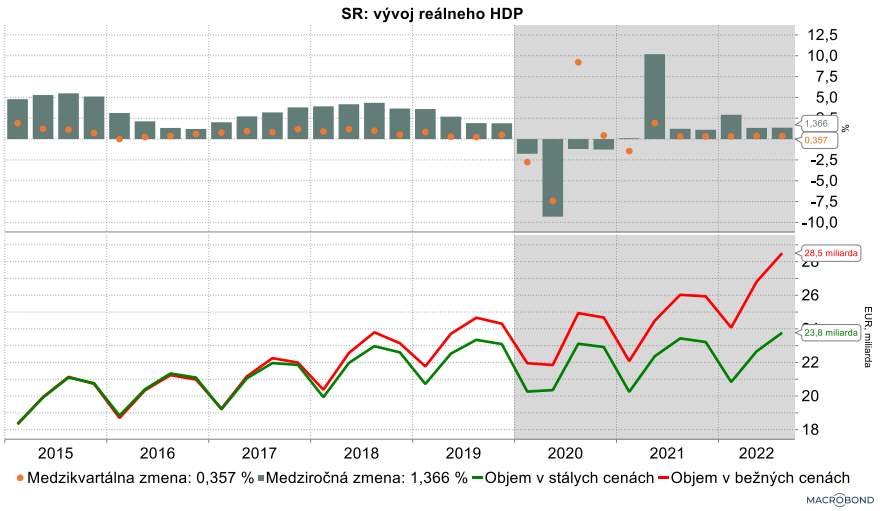
→ *Bilancia zahraničného obchodu USA*

→ *Čínske makrodáta ovplyvňuje COVID-19*

→ *Slovenská priemyselná produkcia v prepade*

→ *Turecká inflácia spomalila*

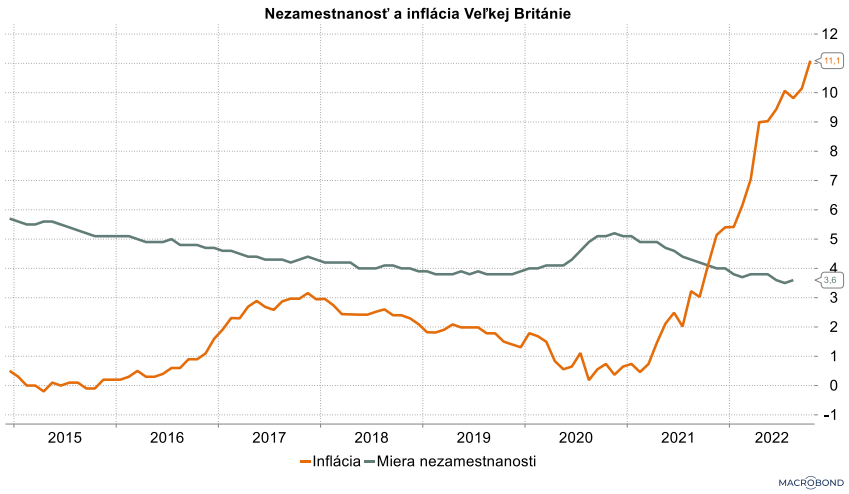
HDP SLOVENSKA POKRAČUJE V RASTE

Hrubý domáci produkt Slovenska v treťom štvrťroku 2022 medziročne vzrástol o 1,4% a udržal si tempo mierneho rastu z druhého štvrťroku a prekonal tak očakávania o 20 bázických bodov. Celkový objem HDP v stálych cenách za Q3 predstavuje 23,8 mld. eur a v bežných cenách 28,5 mld. eur s medziročným rastom 9,5%. Hrubá pridaná hodnota dosahuje 2% rast, čo je zatiaľ najlepší tretí štvrťrok od pandemickej krízy. Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov vplyvom letných mesiacov zaznamenali značný 5,4% nárast s objemom 634 mil. eur. Priemysel tvoriaci takmer štvrtinový podiel na celkovej pridanej hodnote s medziročným rastom 3,7% stále zaostáva za výkonnosťou v roku 2019 o 4,7%. Expanziu ďalej hnal aj obchod, doprava či stavebníctvo. Automobilovému priemyslu, ktorý je typický pre Slovensko sa darilo a výroba motorových vozidiel vzrástla o 19,5%. Vývoz výrobkov a služieb sa v treťom štvrťroku zvýšil o 8,8% a import rástol pomalším tempom o 6,9%. Domáci dopyt ostáva nezmenený najmä v dôsledku spotreby domácnosti, ktorá každý štvrťrok rastie pomalšie pri čoraz vyššej-momentálne 14,9% inflácii. Rast výrazne brzdili s poklesom 11,3% poisťovacie a finančné činnosti a verejná správa sa s indexom nachádza tesne pod 100. Doteraz Slovensko dosiahlo hodnotu HDP 67,3 mld. eur v stálych cenách a do konca roka by podľa OECD mohla ekonomika expandovať o 1,6%. Najaktuálnejšie údaje o verejnom dlhu k HDP z júna hovoria o 60,3% zadlženosti štátu, pričom posledné dva roky sa s menšími výkyvmi drží okolo spomínanej úrovne. (mvj)

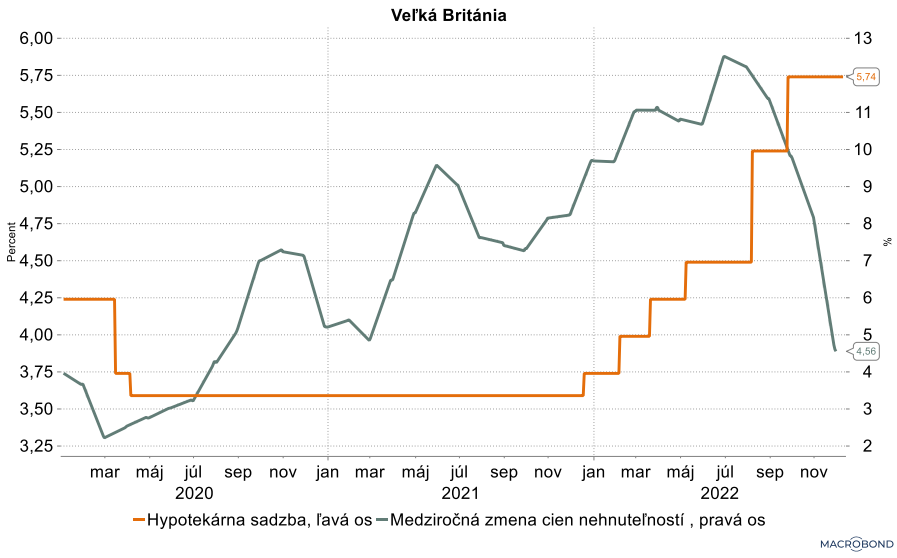
Výrazne horšia predpoveď CBI pre Britániu

Britská ekonomika sa už viac-menej nachádza v recesii a so súčasnou trajektóriou vývoja politiky či ekonomiky sa z nej vedia dostať až koncom roka 2024 a dosahovať tak predpandemické výsledky. Prognóza Konfederácie Britského Priemyslu (CBI) sa od svojho posledného zverejnenia výrazne zhoršila a rast HDP v poslednej publikácií o 1% upravila pre budúci rok na pokles a to - 0,4%. Zároveň sa ich predpoveď zhoduje s predpoveďou OECD, ktorá označila ekonomiku UK ako najslabšiu v Európe, okrem Ruska. Pre ekonomický rast je dôležitá silná produkcia a maximalizácia pracovnej sily a Británii momentálne chýbajú oba faktory. Až ¾ firiem čelí nedostatku zamestnancov, pričom produktivita na pracovníka ostane slabá o 2% nižšia ako pred pandémiou. Očakáva sa, že podnikové investície budú 9% pod úrovňou 2019 aj napriek očakávanému oživeniu v roku 2024. Takisto sa aj aktivita výrobného sektora nachádza v kontrakcií na úrovni 48,2 bodov. Ekonomika Veľkej Británie sa tak ako jediná z krajín G7 nedokáže zotaviť a teraz ju ešte zasiahol prudký nárast cien pohonných látok, ktoré spolu s potravinami vyniesli infláciu v októbri na 41 ročné maximum 11,1%. Zhoršuje sa tým pádom spotrebiteľská nálada, predaje sú oslabené a úspory značne okresané infláciou. Nezamestnanosť, ktorá najaktuálnejšie predstavuje 3,6% sa vyšplhá na 5% na prelome roka 2023/2024 a potom klesne na 4,5%. Podľa CBI bude Britská recesia druhá najhoršia v Európe, hneď po Nemecku. (mvj)

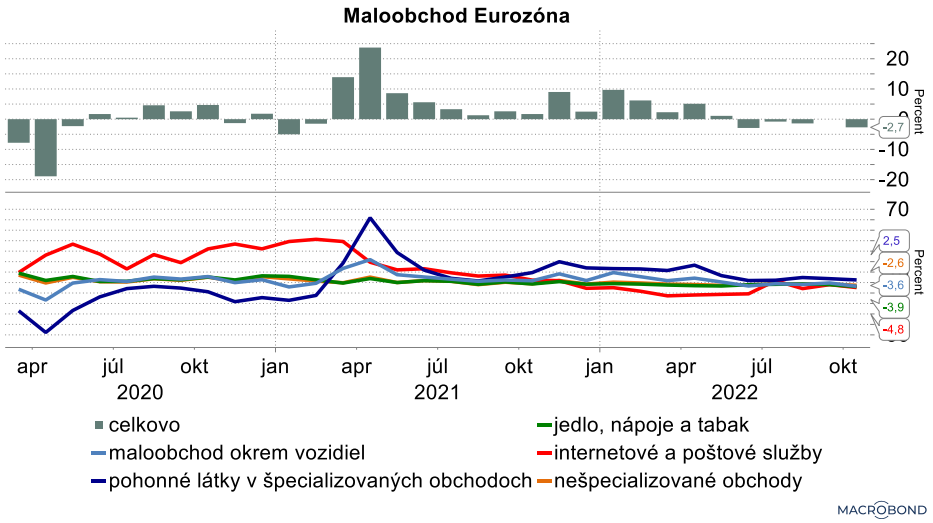

Britský realitný trh naďalej spomaľuje

Halifax house price index je najdlhšie fungujúci index, ktorý vykazuje ceny nehnuteľností v Spojenom Kráľovstve od roku 1983. Z agregovaných údajov o cenách nehnuteľností sa vypočíta štandardizovaná hodnota indexu a cenové pohyby sú vypočítané z časového radu indexu. Podľa najnovších dát za november 2022 dosiahol index hodnotu 492,5 bodov. Rast cien bol najnižší od júla 2020. Medziročne v novembri 2022 rástli ceny nehnuteľností podľa Halifax indexu o 4,7%, čo naznačuje stabilnejší rast, ako predchádzajúce mesiace, kedy ceny rástli medziročným tempom o 10 - 12%. V porovnaní s októbrom ceny nehnuteľností klesli o 2,3% a ide o tretí mesiac klesajúcich cien v rade. a ide o najväčšie poklesy od októbra 2008. Aktuálna priemerná cena nehnuteľností vo Veľkej Británii je 285 500 GBP, čo je o 12 000 GBP viac ako pred rokom. Doterajšie vysoké rasty cien nehnuteľností môžu byť vysvetlené hlavne obmedzenou ponukou a ľahko dostupnými peniazmi pre domácnosti. Vysoký dopyt po bývaní pri obmedzenej ponuke nehnuteľností v posledných dvoch rokoch rapídne zvyšoval ceny britských nehnuteľností. Aktuálne sa však kvôli trajektórii rastúcich hypotekárnych sadzieb, ktoré už dosahujú 5,88% a rastúcim životným nákladom domácností, môžeme očakávať pokračovanie v poklese cien nehnuteľností vo Veľkej Británii. (zl)

Maloobchodné tržby EA klesajú

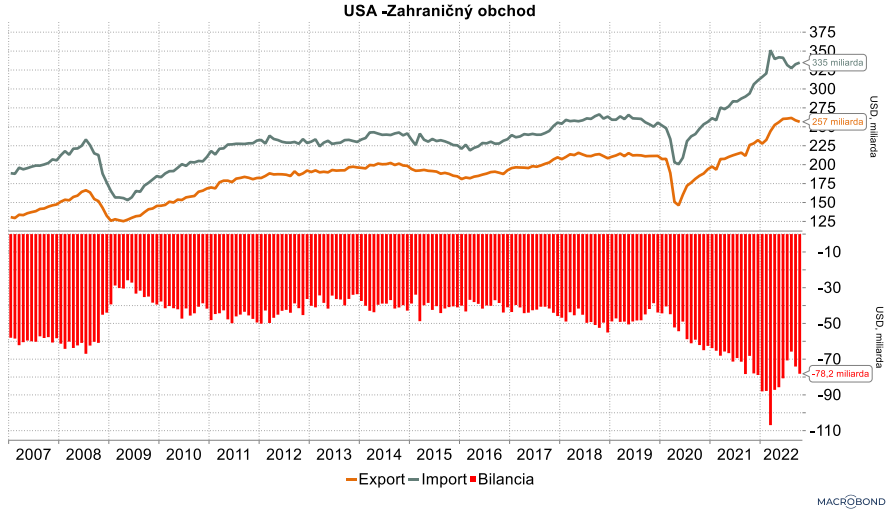
Najnovšie dáta o maloobchodných tržbách v stálych cenách v Eurozóne za október 2022 poukazujú na 2,7%-ný pokles v porovnaní s októbrom minulého roka. Tržby tak naďalej dosahujú záporné hodnoty už piaty mesiac po sebe. Čo sa týka jednotlivých zložiek, objem tržieb najviac klesal pri potravinách a nápojoch o 3,9% a pri nepotravinárskych výrobkoch (s výnimkou pohonných hmôt) o 2,6%. Pri nepotravinárskych výrobkoch najviac strácal predaj prostredníctvom zásielkového predaja a internetových služieb, ktorý klesol o 4,8%. Naopak naďalej rástol maloobchodný predaj pohonných látok, ktorý medzičročne vzrástol o 2,5%. Tržby za pohonné látky kontinuálne rastú od februára 2021, keď počas celého roka 2020 klesali kvôli zníženému dopytu, ktorý spôsobila koronakríza. Rast tržieb za pohonné látky by sa mohol v roku 2023 spomaliť, keďže ekonomická aktivita naďalej spomaľuje a agregátny dopyt po výrobných faktoroch ako sú pohonné hmoty bude klesať. Čo sa týka jednotlivých štátov, tak najväčšie poklesy boli zaznamenané v Belgicku o 5,7%, Nemecku o 4,9% a Írsku o 4,7%. Naopak tržby rástli v Slovinsku o 8,5% na Malte 7,2%, Lotyšsku o 5,7%. Pokračujúci pokles maloobchodných tržieb nám naznačuje spomalenie ekonomiky Eurozóny. V Eurozóne sa naďalej predpokladá so zvyšovaním úrokovej sadzby, nakoľko sa ešte nepodarilo úplne skrotiť vysokú cenovú hladinu, ktorá je v Eurozóne na 10%. Rast sadzieb bude dodatočne spomaľovať ekonomickú aktivitu a brzdiť spotrebu domácností, čo naznačuje ďalší pokles v maloobchodných tržbách. (zl)

Lekcia z Maďarska

Maďarská vláda 6.12. v neskorých večerných hodinách zrušila cenový strop na pohonné hmoty. Cenový strop, ktorý bol zavedený 15.11.2021, kedy boli ceny benzínu aj nafty regulované do výšky 480HUF/liter (1,27EUR), tak po 13-tich mesiacoch končí. Cena 95 oktánového benzínu v priebehu jednej minúty vzrástla o 29% na 617 HUF/liter (1,5EUR) a cena nafty o 46% na 699 HUF/liter (1,7EUR). Regulácia cien bola zrušená pod tlakom maďarskej petrochemickej skupiny MOL, ktorá sa kvôli cenovému stropu ocitla v problémoch. Do Maďarska kvôli regulovaným cenám neprúdili zahraničné dodávky palív, nakoľko sa dodávateľom neoplatilo predávať v Maďarsku za výrazne nižšiu cenu, ktorá nepokryje ich náklady. Vláda krachujúcim čerpacím staniciam dotovala 20 forintov za každý predaný liter paliva, to však nebolo dostatočné. Maďarsko sa spolieha výlučne na domácu rafinériu MOL v meste Százhalombatta, ktorá kvôli údržbe produkuje iba 55% svojej kapacity. To v kombinácii so stiahnutými zahraničnými dodávkami, vytvára na trhu nedostatok palív, kvôli ktorému čerpacie stanice predávali pohonné látky na prídel. Na staniciach MOL mohli motoristi tankovať iba raz denne maximálne za 20 tisíc HUF, čo predstavovalo 41,6 litrov paliva, pri ešte zastropovaných cenách. Nedostatok a hodinové rady spôsobili tankovaciu turistiku, keď maďarskí motoristi chodili tankovať aj napriek vyšším cenám za hranice. Situácia na maďarských čerpačkách je nestabilná a mnohé sú kvôli chýbajúcim palivám uzavreté. Kvôli nerovnováhe na trhu s pohonnými hmotami, môže nestabilná situácia pretrvávať ešte niekoľko týždňov, nakoľko presmerovanie zahraničných dodávok od firiem ako sú OMV alebo Shell bude mať časové oneskorenie a trh bude určitý čas trpieť nedostatočným zásobovaním. Kvôli nízkej ponuke je možné predpokladať pokračujúci rast cien, ktoré by mohli citeľne prekonať slovenské úrovne (benzín 1,614 EUR, nafta 1,745 EUR). Cenová regulácia, ktorá mala podľa premiéra Orbána chrániť spotrebiteľa tak dopadla neúspechom. Cenový strop výrazne poškodil trhový mechanizmus a vo výsledku spôsobil maďarským domácnostiam iba väčšie ekonomické problémy. Tie sa znásobujú aj momentálne slabým výmenným kurzom forintu na úrovni 410 HUF/EUR a stále pretrvávajúcou mierou inflácie na úrovni 21,1%. (zl)

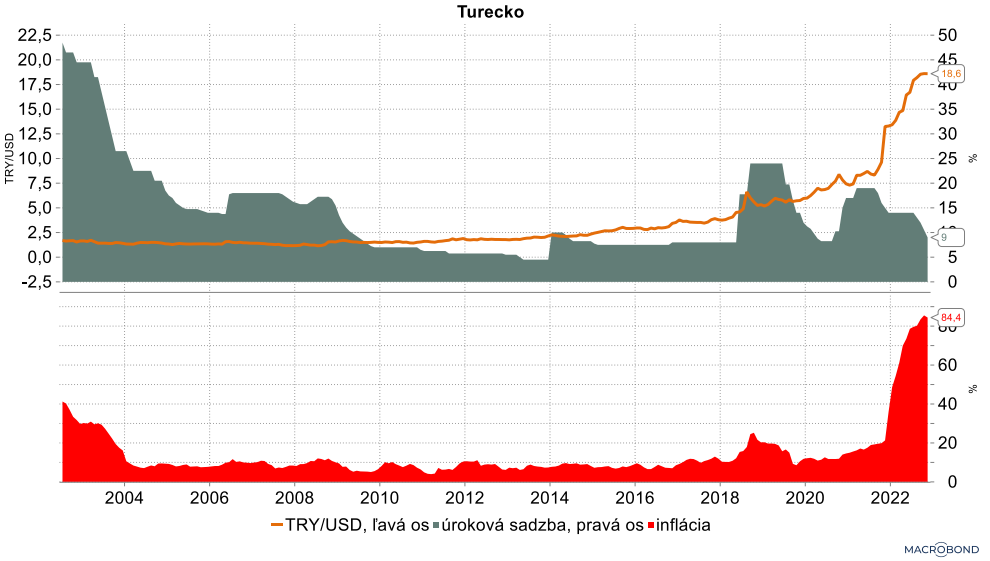
Saldo obchodnej bilancie USA je v hlbšom deficite

Saldo obchodnej bilancie USA za mesiac október dosiahlo deficit v objeme 78,2 miliárd USD, čo je o 4 miliardy viac ako revidovaných 74,1 miliárd v septembri. Októbrové exporty z USA dosiahli výšku 256,6 miliárd USD a medzimesačne klesali, pričom importy boli na úrovni 334,8 miliárd USD a medzimesačne stúpali. Export tovarov klesol o 3,7 miliárd USD a najväčšie poklesy nastali pri dodávkach priemyselných materiálov (zemný plyn, ropa, ostatné ropné produkty), farmaceutických prípravkoch. Rast exportu tovarov bol viditeľný pri potravinách a nápojoch, ktorý dokopy vzrástol o 0,5 miliardy USD, pričom najviac rástol export sóje o 1,6 miliardy USD. Pri službách sledujeme nárast exportu o 1,8 miliardy USD, pričom rástli cestovné služby, doprava a ostatné obchodné služby. Na strane importovaných tovarov sleduje nárast o 2,6 miliardy USD, keď rástol import priemyselných materiálov (palivový olej, kovové pláty, jadrové palivo), farmaceutických prípravkov, automobilov, dielov a motorov. Naopak klesal import mobilných telefónov, hračiek, hier či športových potrieb. USA dlhoročne dosahuje deficit na účte obchodnej bilancie, a zároveň na bežnom účte obchodnej bilancie. Ten okrem obchodného účtu obsahuje aj saldo primárnych a sekundárnych výnosov (dôchodkov a transferov). V bežnom prípade by takéto deficity mali spôsobovať oslabovanie domácej meny, nakoľko ide o odlev kapitálu z krajiny. USA je však špecifickým prípadom. USA sú najvýkonnejšou svetovou ekonomikou a do veľkej miery ide o nezávislú ekonomiku, keď podiel zahraničného obchodu na HDP tvorí 23%. (zl)

Nižší rast inflácie v Turecku po 1,5 roku

Údaje zverejnené Tureckým Štatistickým Inštitútom poukazujú na pokles inflácie na mesačnej báze ako aj pri ročných porovnaniach prvýkrát od mája minulého roku, kedy CPI dosahovala úroveň 16,6%. Konkrétne ročná zmena indexu spotrebiteľských cien značí v novembri 2022 mierny pokles z 85,5% na 84,4% čo sú stále najvyššie percentá za posledných 25 rokov, ale pokles môžeme považovať za znak zmierňovania cenových tlakov v krajine a zároveň predpokladať, že už dosiahli svoj inflačný vrchol. Turecku však pri tak vysokej inflácií hrozí prehriatie ekonomiky. Najpomalší medziročný nárast zaznamenala skupina komunikácie s 35,87% a na opačnom konci spotrebného koša sa nachádza doprava s najvyšším 107,3% nárastom cien. Turecko zdvojnásobilo import lacnejšej Ruskej ropy a tvorí takmer polovicu celkového dovozu, pričom najviac energie sa vyprodukovalo z uhlia a pre zníženie cien pohonných hmôt sa spoločnosti sa čoraz viac prikláňajú k veterným (3411 elektrární) a solárnym elektrárňam (3663). Rýchlejšie rástli aj ceny potravín a nápojov a došlo aj k spomaleniu cien nábytku a vybavenie domácnosti. Čo sa týka

medzimesačného nárastu cien, tak ten bol v novembri na úrovni 2,88% v porovnaní s 3,54% z októbra. Oblečenie a obuv bola skupina ťahajúca mesačný pokles indexu so zmenou cien o -1,42%. Turecká Centrálna Banka ukončila cyklus zvyšovania úrokových sadzieb a pokračuje v trende ich znižovania. Koncom novembra na zasadnutí opäť znížili referenčnú sadzbu o 1,5 p. b. na 9%. Oživenie ekonomiky bude do istej miery ovplyvnené nadchádzajúcimi prezidentskými a parlamentnými voľbami v roku 2023, pretože doterajšia vláda Recepa Erdogana trvajúca už dve dekády priorizovala ekonomický rast a lacné pôžičky na úkor cenovej stability a značne tlačí na rozhodnutia Tureckej Centrálnej Banky. (mvj)

Výber zo Štatistickej ročenky SR

Obyvateľstvo					
Ukazovateľ/Rok	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Stredný stav v osobách	**5 439 232**	**5 446 771**	**5 454 147**	**5 458 827**	**5 441 991**
z toho ženy	2 785 133	2 787 975	2 790 934	2 792 909	2 780 352
Živonarodení (na 1 000 obyvateľov)	10,7	10,6	10,5	10,4	10,4
Zomretí (na 1 000 obyvateľov)	9,9	10,0	9,8	10,8	13,5
Prirodzený prírastok (na 1 000 obyvateľov)	0,8	0,6	0,7	-0,5	-3,1
Vybrané prenosné choroby povinne hlásené					
Chrípka a akútne respirač. ochorenia	1 930 244	2 021 202	1 891 698	1 058 545	778 079
Potvrdená infekcia COVID-19	–	–	–	267 136	968 581
Hrubý domáci produkt					
Hrubý domáci produkt v mil. EUR, v stálych cenách reťazením objemov	84 084	87 472	89 677	86 650	89 262
Hrubý domáci produkt na obyvateľa v EUR, v stálych cenách reťazením objemov	15 462	16 062	16 445	15 867	16 405
Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu					
Saldo spolu v mil. EUR	**3 074**	**2 309**	**1 063**	**3 317**	**1 876**
z toho:					
Európa	14 898	13 918	12 433	12 385	14 188
Ázia	-13 201	-13 765	-13 001	-10 829	-13 885
Amerika	1 566	2 327	1 907	2 278	2 332
Ostatné (Afrika, Austrália, Oceánia, Nešpecifikované)	-189	-170	-277	-516	-759
Mestská hromadná doprava					
Prepravené osoby spolu (tis.)	**373 101**	**374 849**	**382 662**	**283 913**	**259 459**
Električky	**89 859**	**93 583**	**93 440**	**66 854**	**63 570**
Miestové kilometre (mil.)	1 856	1 950	1 938	1 755	1 870
Trolejbusy	**59 759**	**57 609**	**60 380**	**42 467**	**45 871**
Miestové kilometre (mil.)	1 224	1 204	1 228	1 127	1 128
Autobusy	**223 483**	**223 657**	**228 842**	**174 592**	**150 018**
Miestové kilometre (mil.)	4 524	4 597	4 660	4 498	4 287
Návštevníci v ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu					
Návštevníci spolu (osoby)	**5 375 473**	**5 596 407**	**6 432 934**	**3 210 007**	**2 724 587**
v tom:					
domáci	3 213 091	3 340 380	3 957 840	2 355 996	2 148 900
zahraniční	2 162 382	2 256 027	2 475 094	854 011	575 687

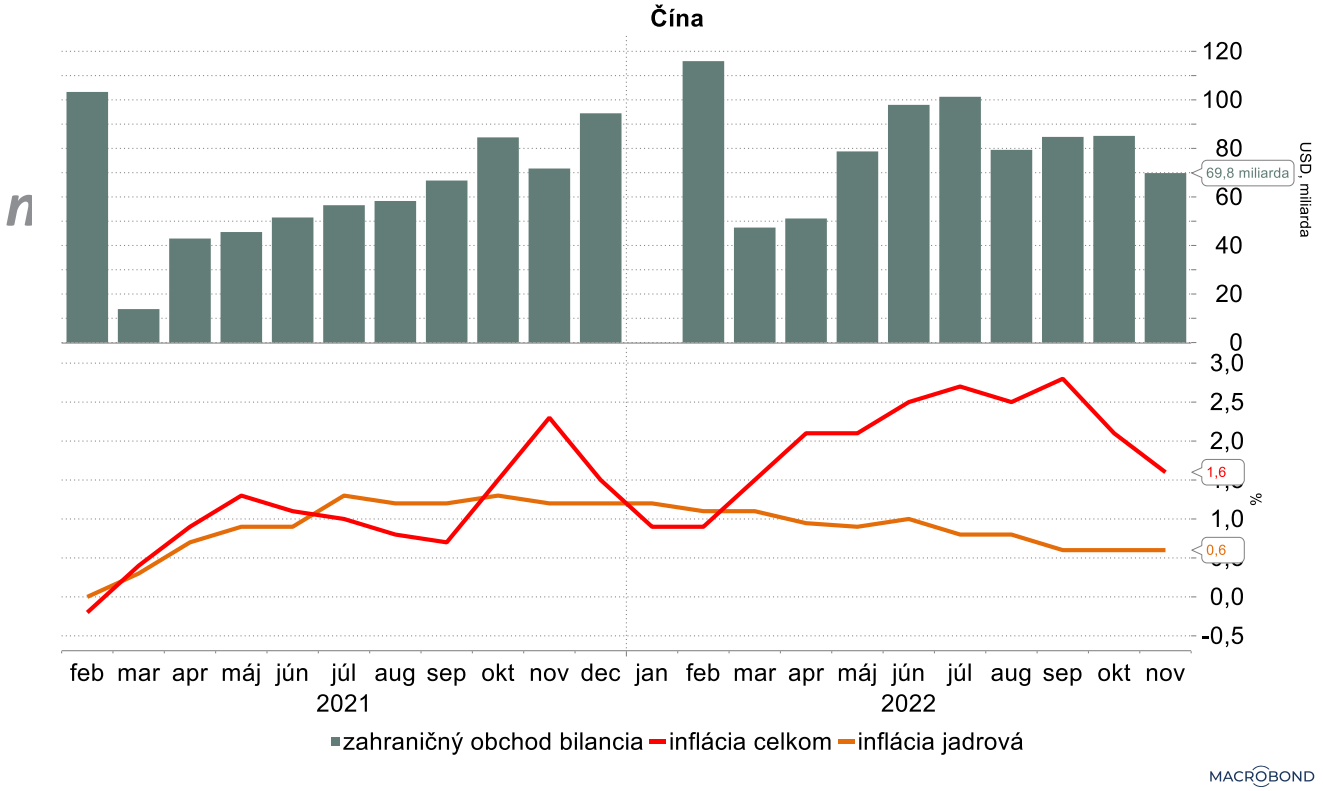
Zdroj: ŠÚSR; (mvj)

Slovenská priemyselná produkcia v prepade

Októbrový výsledok priemyselnej produkcie na Slovensku skončil v medziročnom poklese o 2,6%. Tým sa teda prepad oproti predchádzajúcemu mesiacu prehĺbil a pokračuje tak v sérii prepadov už piaty mesiac po sebe. Za prepadom stojí hlavne pokles v dodávke elektriny, plynu a pary, ktorá klesala o zhruba 28% a takisto klesalo odvetvie výroby. Pred väčším prepadom teda držala produkciu ťažba a dobývanie, ktorá naopak medziročne rástla o 179,3%. Tento výrazný skok môže byť z časti podporený aj bázickým efektom, pretože v roku 2021 bola táto produkcia v prepade o zhruba 25%. Vplyv na produkciu celkovo má samozrejme stále prebiehajúca energetická kríza, ktorá zdvíha náklady výrobcov, aj preto zjavne produkcia v sumáre 10 mesiacov stále zaostáva za produkciou v minulom roku. Novembrové výsledky tak asi neprekvapia a budú pokračovať v záporných číslach. (jh)

Makrodáta z Číny odrážajú boj s epidémiou

Novembrová inflácia v Čínskej ľudovej republike medziročne zaznamenala nárast len o 1,6%. Čo je značne pod vládou chcenou úrovňou 3%. V zmene cenovej hladiny tak vidíme ďalšie spomalenie rastu, ovplyvnené najskôr slabým dopytom a následne aj produkciou v krajine, kvôli pretrvávajúcim striktným pandemickým opatreniam. Slabý rast inflácie tak pravdepodobne ovplyvnili aj ceny výrobcov, ktoré ostali nezmenené oproti októbru. Klesli tak zhodne medziročne o 1,3%. Z jednotlivých položiek ovplyvňujúcich výšku inflácie, najpodstatnejší vplyv malo zjavne spomalenie rastu cien potravín a palív. Jadrová inflácia bez potravín a energií skončila na úrovni 0,6%, rovnako ako minulý mesiac. Takto nízka hodnota inflácie bude určite ďalej negatívne vplývať na ekonomický rast krajiny, pre nedostatočný stimul dopytu. Napriek tomu, že sa teraz niektoré reštrikcie v krajine uvoľnili, ochorenie je v krajine stále prítomné a preto bude aj naďalej ovplyvňovať ekonomickú aktivitu ako aj náladu v ekonomike. Na základe toho existuje predpoklad, že v prvej polovici nového roka 2023 bude krajina v recesii. Slabší výsledok má aj zahraničný obchod, v ktorom bol v novembri zaznamenaný pokles prebytku, na hodnotu 69,8 miliárd dolárov. Minuloročný výsledok presahoval 71 miliárd. Zmenšenie prebytku vzniklo dôsledkom efektov pôsobiacich jednak v Číne, kedy teda menší dopyt ovplyvňuje importy a produkcia zas ovplyvňuje veľkosť exportov. Tu sa ale pridáva aj efekt slabnúceho globálneho dopytu. Importy klesali o viac ako 10%. Exporty z Číny medziročne klesali o 8,7%, pokles vidíme u takmer všetkých väčších partnerov, okrem Ruska, kde export rástol o takmer 18%. Aj tu je ale vidieť takmer polovičný pokles oproti októbru. (jh)

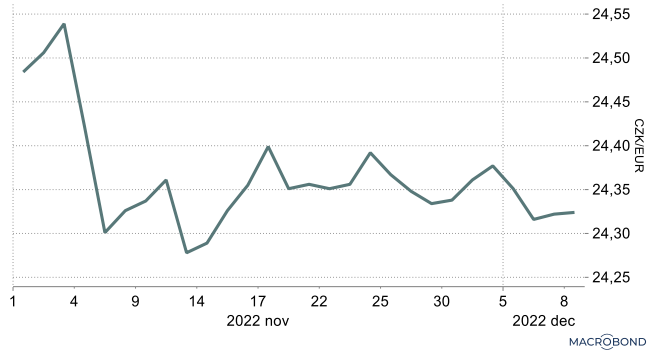

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

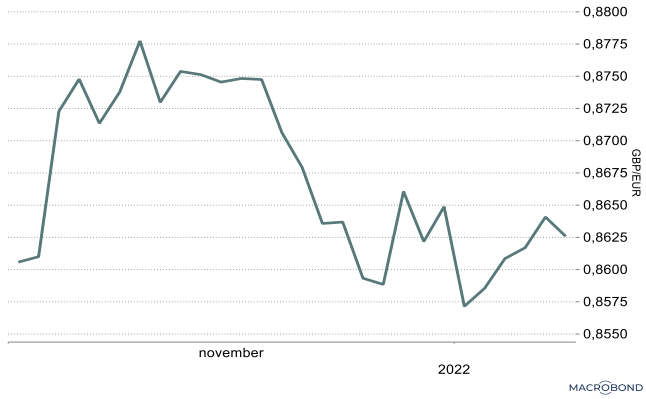
EUR/USD

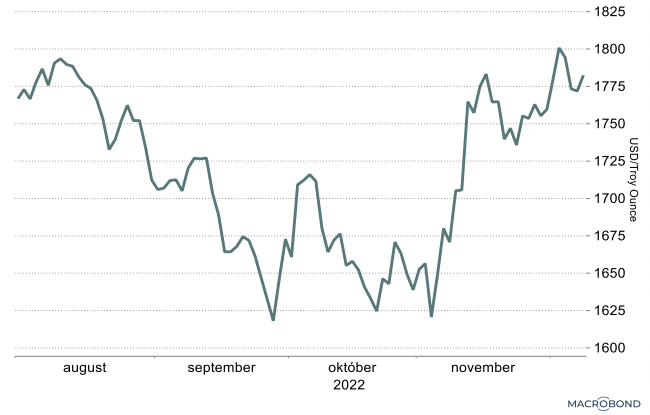
EUR/CZK

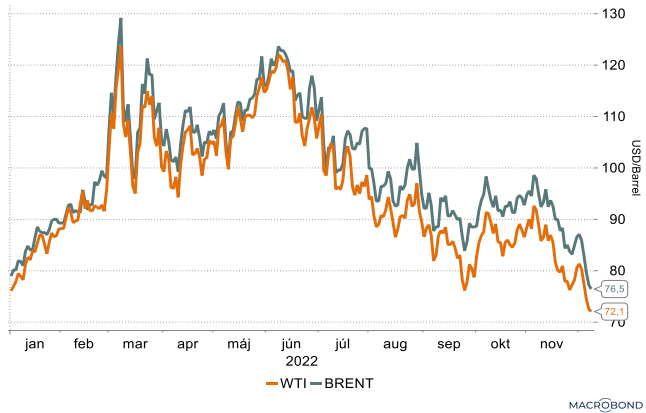
EUR/GBP

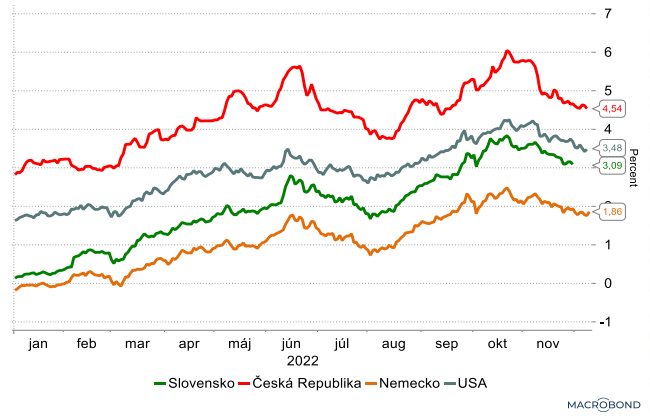
ZLATO

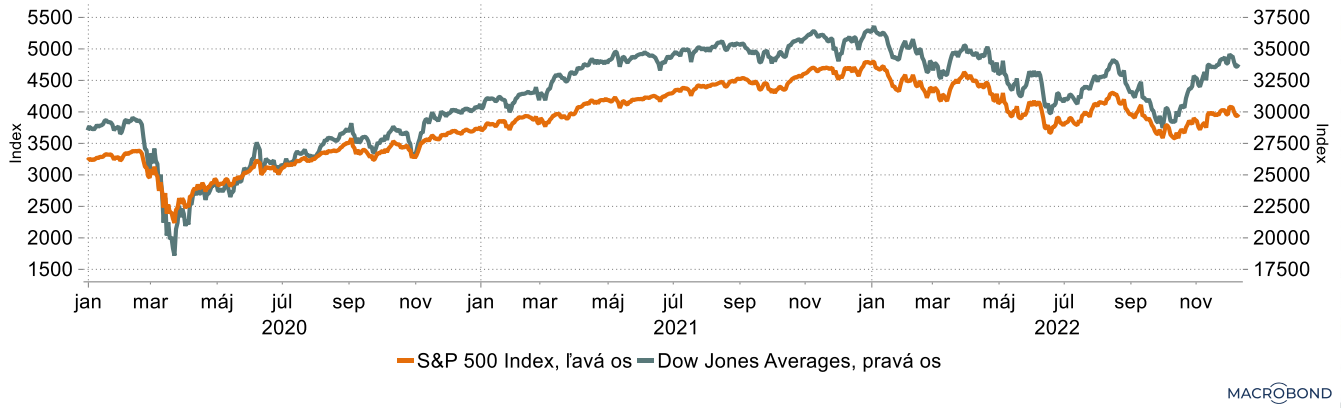
ROPA

10-ROČNÉ DLHOPISY

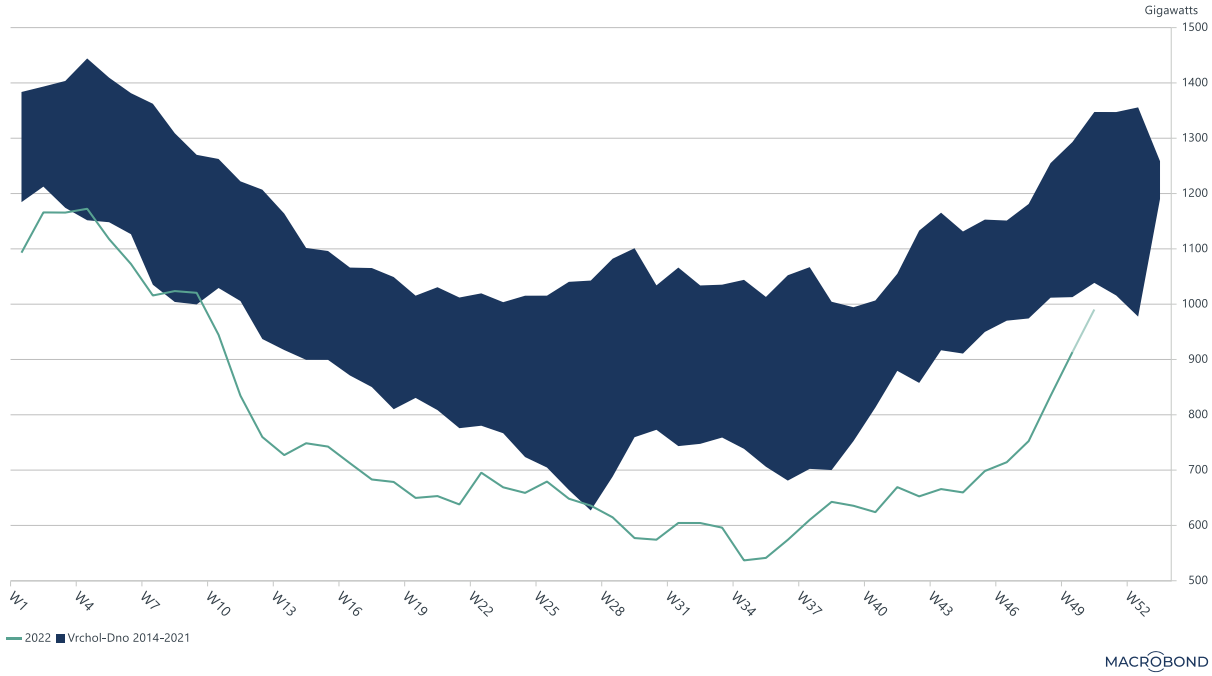
INDEXY

GRAF, KTORÝ NÁS ZAUJAL

Francúzska produkcia elektrickej energie z jadra na minimách

Zdroj: ENTSO-E (Electricity Data)

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukovaný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Analytici:

Jozef Prozbík
prozbik@bencont.sk
Nebesník Martin
nebesnik@bencont.sk
Bruchánik Rudolf
bruchanik@bencont.sk
Vražda Ján
vrazda@bencont.sk

Junior analytici:

Ďurišková Petra
Maslan Martin
Vražda Martin
Huňorová Júlia
Lauko Zdenko
Vajdiarová Margita

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS BENCONT GROUP BENCONT DEVELOPMENT